
Idäntalouksien katsauksia

Review of Economies in Transition

1997 • No. 5

25.4.1997

Julkaistu uudelleen 2002

Ilkka Korhonen - Niina Pautola

Baltian talouskatsaus 1996

Suomen Pankki
Siirtymätalouksien tutkimuslaitos, BOFIT

ISSN 1235-7405
Uudelleenjulkaistu pdf-muodossa 2002

Suomen Pankki
Siirtymätalouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

PL 160
00101 Helsinki
Puh: (09) 183 2268
Faksi: (09) 183 2294
bofit@bof.fi
www.bof.fi/bofit

Tässä julkaisussa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajan omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin kantaa.

Iikka Korhonen – Niina Pautola

Baltian talouskatsaus 1996

Tiivistelmä

Vuonna 1996 Viron ja Liettuan kansantaloudet kasvoivat jo toista vuotta peräkkäin suhteellisen nopeasti ja Latviassa kasvu lähti uudelleen käyntiin vuoden 1995 pankkikriisin aiheuttaman taantuman jälkeen. Vuoden lopulla Latviassa oli Baltian maiden korkein työttömyys.

Pankkisektorilla kehitys jatkui edellisvuoden kaltaisena. Pankkien lukumäärä aleni. Virossa tämä tapahtui lähinnä fuusioiden kautta kun taas Latviassa ja Liettussa vuoden 1995 pankkikriisit johtivat pankkien lukumäärän supistumiseen. Erityisesti Latviassa ja Liettussa viranomaiset ovat pyrkineet tehostamaan pankkien valvontaa. Rahamarkkinoilla havaittiin viime vuonna selkeitä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Pankkiluottojen korot laskivat kaikissa Baltian maissa. Laskuun vaikuttivat mm. inflaation aleneminen ja pankkisektorin kasvaneen kokemuksen mukanaan tuoma suurempi valmius myöntää luottoja.

Tuottajahinnat nousivat kaikissa Baltian maissa hitaammin kuin kuluttajahinnat, mikä saattaa viitata kuluttajahintojen edelleen hidastumiseen lähitulevaisuudessa. Keskipalkat ovat läntisiin teollisuusmaihin verrattuna edelleen alhaisia. Lisäksi alueelliset erot ovat suuria.

Kaikissa Baltian maissa ulkomaankauppa sekä vaihtotase kokonaisuudessaan olivat alijäämäisiä. Ulkomaankaupan rakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoteen 1995 verrattuna.

Virossa ja Liettussa yksityistäminen on edennyt nopeammin kuin Latviassa ja jäljellä ovat enää ns. infrastruktuuriyritykset. Yksityistämisen loppusuoralla merkittäväksi kysymykseksi on noussut maaomaisuuden yksityistäminen. Valtiontalouden hoidossa Baltian maiden yhteisenä ongelmana on edelleen tehottomuus. Erityisesti verojenkeruu on ollut tehotonta ja budjettipolitiikan koordinointi paikallistason ja valtion välillä on ollut puutteellista.

Ulkopolitiikan osalta viime vuoden merkittävimpiä tavoitteita olivat keskinäisen yhteistyön parantaminen, edistyminen WTO-jäsenyysneuvotteluissa sekä entistä tiiviimpi integroituminen Euroopan Unioniin. Lisäksi erityistä huomiota ovat saaneet Naton itälaajentumiseen liittyvät kysymykset sekä suhteet Venäjään. Merkittävimpiä sisäpoliittisia tapahtumia olivat Viron ja Latvian presidentinvaalit, Viron hallituksen hajoaminen sekä Liettuan presidentinvaalit.

Avainsanat: Viro, Latvia, Liettua, taloudelliset katsaukset

---

1 Tuotanto ja työllisyys

Viime vuonna kokonaistuotanto kasvoi kaikissa Baltian maissa. Viron tilastoviranomaisten mukaan bruttokansantuote kasvoi 3.7 %, mikä on vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Talouskasvu oli odotettua heikompaa, mihin on vaikuttanut mm. Viron teollisuuden heikentynyt kilpailukyky. Kysynnän taantuminen Euroopassa, kotimaisen kysynnän kasvu sekä heikentynyt kilpailukyky johtivat siihen, että viennin kasvu jäi odotettua heikommaksi. Tuonnin kasvu vientiä nopeammin kasvatti kauppataseen alijäämää. Latviassa kevään 1995 pankkikriisistä johtunut kokonaistuotannon supistuminen pysähtyi ja vuoden 1996 BKT:n kasvuksi on arvioitu 2.8 %. Talouden elpymiseen ovat merkittävästi vaikuttaneet mm. transitio-liikenteen ja ulkomaankaupan kasvu sekä myönteinen kehitys telekommunikaatiosektorilla. Myös jalostustoiminta, rakennusala ja energiasektori ovat elpymässä. Liettuan tilastoviranomaisten mukaan kansantuote kasvoi 3.6 %. Kokonaistuotannon kasvua edistäviä tekijöitä olivat mm. maa- ja metsätalouden sekä jalostusteollisuuden ja energiasektorin elpyminen. Maataloustuotannon kasvuun vaikuttivat erityisesti hyvät sääolosuhteet.

Kaikissa Baltian maissa palvelujen osuus on jatkuvasti kasvanut talouden rakennemuutoksen myötä ja on tällä hetkellä yli puolet bruttokansantuotteesta. Samalla kun palvelujen osuus bruttokansantuotteesta on kasvanut, maatalous- ja teollisuustuotannon osuudet kokonaistuotannosta ovat vastaavasti supistuneet. Baltian maiden tilastoviranomaisten mukaan teollisuustuotanto on kuitenkin vähitellen elpymässä. Latviassa ja Liettuaassa teollisuustuotanto kasvoi viime vuonna noin 2 % ja Virossa 1 %. Tilanne on muuttunut myönteisempään suuntaan, sillä vuonna 1995 teollisuustuotanto kasvoi ainoastaan Virossa. Maatalouden osalta Baltian maat sopivat vapaakaupasta viime vuoden kesällä ja sopimus astui voimaan vuoden 1997 alussa. Sopimuksen toivotaan edistävän maiden välistä maataloustuotteiden vaihtoa ja sitä kautta tuotannon kasvua. Tällä hetkellä maa- ja metsätalouden osuus Baltian maissa on 6–13 % ja teollisuuden 20–30 % bruttokansantuotteesta.

Latviassa on Baltian maiden korkein työttömyys. Vuoden 1996 marraskuussa työttömien osuus työvoimasta oli 7 %. Virossa työttömyysaste vuoden lopussa oli 4.1 % ja Liettuaassa 6.2 %. Vuonna 1995 työttömien osuus oli Virossa 5.0 %,

Latviassa 6.6 % ja Liettuaassa 7.3 %. Kaiken kaikkiaan naisten työttömyys on suurempaa kuin miesten. Virossa merkittävä osa työttömistä on venäläisiä. Latviassa enemmistö työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä (yli 12 kk työttöminä), mikä asettaa jatkossa uusia vaatimuksia sosiaaliturvalle.

2 Raha- ja pankkisektori

Viro ja Liettua jatkoivat vuonna 1996 valuuttakurssipolitiikassaan valuuttakomiteajärjestelmää (currency board). Tässä järjestelmässä kierrossa olevan rahan määrä riippuu suoraan keskuspankin valuuttavarannosta, eikä keskuspankilla siis voida katsoa olevan itsenäistä rahapolitiikkaa lainkaan. Latviassa ei ole virallisesti valuuttakomiteajärjestelmää, mutta käytännössä sekin on jo usean vuoden ajan noudattanut ko. järjestelmän mukaista rahapolitiikkaa. Vuoden 1996 lopulla Liettuan keskuspankki ilmoitti, että valuuttakomiteajärjestelmästä tullaan luopumaan. Tämä ilmoitus aiheutti jonkin verran liti-talletusten muuntamista muihin valuuttoihin ja valuuttavarannon supistumista. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Liettua hylkää valuuttakomiteajärjestelmän tämän vuoden loppupuolella, mutta kiinnittää senkin jälkeen litiin dollariin nykyisellä kurssilla (4 LTL = 1 USD).

Vuonna 1996 pankkien lukumäärän lukumäärän supistuminen jatkui kaikissa Baltian maissa. Virossa tämä tapahtui lähinnä fuusioiden kautta kun taas Latviassa ja Liettuaassa pankkikriisi johti pankkien lukumäärän supistumiseen. Kuluvana vuonna kehitys jatkunee saman suuntaisena. Virossa oli viime vuoden lopussa 15 pankkia. Latviassa oli vuoden lopussa 32 pankkia sekä ranskalaisen Société Generalen sivukonttori. Kaikki latvialaiset pankit eivät kuitenkaan saa ottaa yleisöltä talletuksia. Liettuaassa pankkeja toimi vuoden 1996 lopussa 12. Erityisesti Latviassa ja Liettuaassa viranomaiset ovat pyrkineet tiukentamaan pankkien valvontaa mm. lainsäädäntöä muuttamalla sekä pankkivalvontaviranomaisten tarkastuksia lisäämällä. Viron raha- ja pankkisektorilla ovat kuluvan vuoden merkittävimpiä tapahtumia olleet mm. Hoiupankin (Säästöpankin) sekä Tööstuse ja Ehituse Kommertsbankin (Teollisuus- ja Rakennuspankin) yhdistyminen, Tallinnan arvopaperipörssin toiminnan aloittaminen sekä keskuspankin päätös lyhyiden markkinakorkojen no-teerauksesta. Pankkifuusioon liittyvä osakkeiden

Taulukko 1 Nimellinen BKT, milj. USD ja reaalisen BKT:n muutos edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna

	1995				1996		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Viro	759	939	923	1023	889	1102	1143
	3.7 %	-1.7 %	8.3 %	1.8 %	-0.4 %	4.4 %	4.5 %
Latvia	1016	1172	1100	1204	1133	1271	1294
	1.9 %	-2.0 %	-2.3 %	-3.5 %	2.3 %	0.7 %	3.8 %
Liettua	1171	1346	1682	1756	1615	1880	2133
	-10.3 %	1.3 %	11.9 %	8.6 %	5.5 %	1.0 %	4.2 %

vaihto alkoi kesäkuun alussa ja fuusion seurauksena Viron säästöpankista tuli Viron toiseksi suurin liikepankki Hansapankin jälkeen. Fuusioon vaikuttivat mm. keskuspankin vaatimus nostaa pankkien oma pääoma 60 miljoonaan kruunuun vuoden loppuun mennessä. Toinen merkittävä tapahtuma rahoitusmarkkinoilla oli Viron keskuspankin ilmoitus lyhyiden markkinakorkojen noteerauksesta. Keskuspankki alkoi noteerata talibor- ja talibidkorkoja 10. tammikuuta lähtien kerran viikossa. Noteeraukset perustuvat viiden suurimman pankin tarjouksiin rahamarkkinoilla viikon, kuukauden ja kolmen kuukauden maturiteeteissa. Tallinnan arvopaperipörssi aloitti toimintansa toukokuun viimeisenä päivänä. Ensimmäisinä pörssilistalle hyväksyttiin viisi liikepankkia: Hansapank, Foreksbank, Tallinna Pank, Hoiupank sekä Ühispank.

Virossa oli käyty suhteellisen vilkasta osakekauppaa jo ennen pörssin perustamista. Tallinnan pörssin vaihto on ollut alusta lähtien selvästi vilkkaampaa kuin Riian ja Vilnan pörsseissä. Vuoden 1996 aikana vaihto oli 2.3 miljardia kruunua (noin 190 miljoonaa dollaria). Osakkeiden hinnat nousivat keskimäärin 280 %. Myös vaihdettavien yhtiöiden määrä kasvoi. Vuoden alussa kauppaa käytiin neljän yhtiön osakkeilla, kun vuoden lopussa pörssin eri listoilla oli 33 yhtiötä.

Latviassa vuoden 1995 kesällä alkaneen pankkikriisin jälkihoito on jatkunut. Pankkikriisi alkoi kun maan suurin liikepankki, Banka Baltija suljettiin. Viime vuoden aikana Latvian keskuspankki lopetti monen pankin toiminnan ainakin

tilapäisesti, koska ne eivät pystyneet nostamaan osakepääomaansa vaaditulle miljoonan latin tasolle huhtikuun alkuun mennessä. Vuoden takaisen pankkikriisin päätekijä, Banka Baltija, julistettiin konkurssiin. Suurin osa pankeista on edelleen varsin pieniä ja niiden osakepääoma on vain hieman yli miljoona latia. Niiden kannattavuus on heikko ja joidenkin arvioiden mukaan lähes puolet pankeista on tappiollisia. Tämän takia useat tarkkailijat odottavat Latviassa lisää pankkifuusioita.

Riian arvopaperipörssin toiminta vilkastui selvästi viime vuoden aikana, ja osakkeiden hinnat nousivat investointipankki Nomuran laskeman epävirallisen indeksin mukaan 3.5-kertaisiksi vuoteen 1995 verrattuna. Vaihto oli kuitenkin Tallinaan verrattuna varsin pientä, vain 7 miljoonaa latia (noin 13 miljoonaa dollaria).

Liettuassa puhkesi pankkikriisi vuoden 1995 joulukuussa, jolloin keskuspankki sulki maan kaksi suurinta liikepankkia, Innovation Bankin ja Litimpeks Bankin. Liettuan viranomaisten mukaan sulkemisen aiheutti rikollinen ja ammattitaidoton toiminta. Pankkikriisin jälkihoito on jatkunut sulkemalla pankeja ja uudelleenorganisoidulla niitä. Lokakuussa suljettujen pankkien ongelmaluottoja hoitamaan perustettiin omaisuudenhoitoyhtiö Turto Bankas. Valtio hankkii omaisuudenhoitoyhtiön pääoman laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia. Tarkoituksena on, että omaisuudenhoitoyhtiöön siirretään noin miljardin litin arvosta epävarmoja saatavia. Näistä saadaan takaisin ehkä yksi kolmasosa. Suljetuissa pankeissa

olleista talletuksista osa on jo korvattu. Jäljellejääneistä talletuksista Liettuan hallitus aikoo korvata osan käteisenä ja osan uudelleenjärjestelyjen pankkien osakkeina.

Pankkiluottojen korot laskivat kaikissa Baltian maissa viime vuonna. Laskuun vaikuttivat mm inflaation hidastuminen, kokemuksen kasvaminen pankkisektoreilla sekä sen mukanaan tuoma valmius myöntää enemmän luottoja. Inflaation ja inflaatio-odotusten laskun vaikutus näkyy selvästi myös Baltian rahamarkkinoilla. Virossa kolmen kuukauden talibor-korko oli joulukuun lopussa hieman alle 8 %. Kaikkien myönnettyjen luottojen keskipalkko laski vuoden alun 17 prosentista neljääntoista. Latviassa valtion kolmen kuukauden sijoitustodistusten korko oli joulukuussa 1996 noin 10 % ja Liettuassa 12.5 %. Liettuassa korko ja nosti loppuvuodesta epävarmuus valuuttakurssijärjestelmän kohtalosta. Latviassa kaikkien myönnettyjen lyhytaikaisten luottojen keskipalkko oli vuoden lopussa hieman yli 20 %, kun se vuoden alussa oli noin 30 %. Liettuassa lainakorot laskivat hitaasti vuonna 1996. Keskimäärin ne olivat noin 20 %.

3 Inflaatio ja palkat

Inflaatio aleni Baltian maissa koko viime vuoden. Vuoden 1996 tammikuussa vuotuinen kuluttajahintojen nousu oli suunnilleen 29 % Virossa, 24 % Latviassa ja 32 % Liettuassa. Joulukuussa inflaatio oli laskenut jo 13 prosenttiin Latviassa ja Liettuassa sekä 15 prosenttiin Virossa. Kuvassa 1 on Baltian maiden vuosi-inflaatio vuoden 1995 alusta. Inflaatio on hidastunut, kun etenkin teollisuustuotteiden hinnat ovat lähentyneet maailmanmarkkinoiden hintatasoa. Palveluiden hinnat ovat edelleen alle esimerkiksi Suomen hintojen. Hintojen nousu hidastui selvästi toissa vuoteen verrattuna. Vuoden 1995 aikana kuluttajahinnat nousivat Virossa 29 %, Latviassa 23 % ja Liettuassa 36 %.

Viron Latviaa ja Liettuaa korkeampaa inflaatiota voidaan selittää kahdella tavalla: Viron nopeampi talouskasvu aiheuttaa paineita palkkoihin ja hintoihin, ja/tai Latvia ja Liettua eivät ole vielä nostaneet hallinnollisesti määrättyjä hintoja (erityisesti energian ja lämmityksen hinnat asetetaan edelleen hallinnollisesti) kohti maailmanmarkkinahintoja (tai edes hintoja, joilla energiayritysten kustannukset tulisivat katetuiksi) yhtä paljon

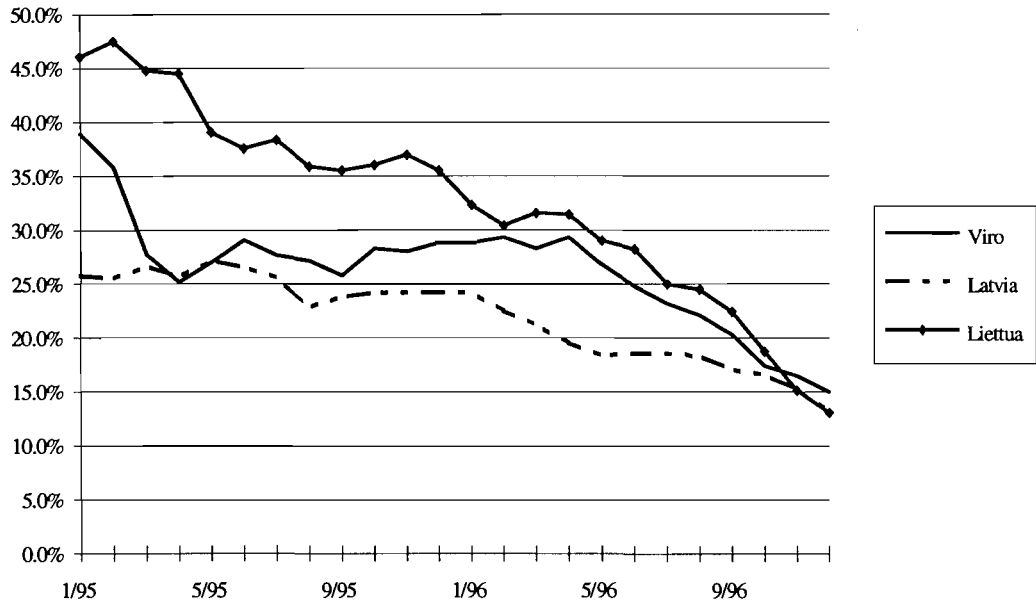
kuin Viro. Mikäli jälkimmäinen selitys on oikeampi, laskee Viron inflaatio tulevaisuudessa muita Baltian maita nopeammin.

Tuottajahinnat ovat nousseet kaikissa Baltian maissa hitaammin kuin kuluttajahinnat. Tämä saattaa viitata kuluttajahintainflaation edelleen hidastumiseen lähitulevaisuudessa. Myös tuottajahinnoista mitattu inflaatio laski Baltian maissa viime vuonna. Virossa tuottajahinnat nousivat vuoden 1995 tammikuusta vuoden 1996 tammikuuhun noin 15 %, mutta joulukuussa hintojen vuosittainen nousuvauhti oli enää noin 10 %. Latviassa tuottajahintojen nousuvauhti hidastui samassa ajassa noin 17 prosentista alle kahdeksaan prosenttiin. Liettuassa tuottajahinnat noudattivat samaa trendiä. Tammikuussa 1996 niiden vuosimuutos oli noin 17 % ja joulukuussa noin 12 %.

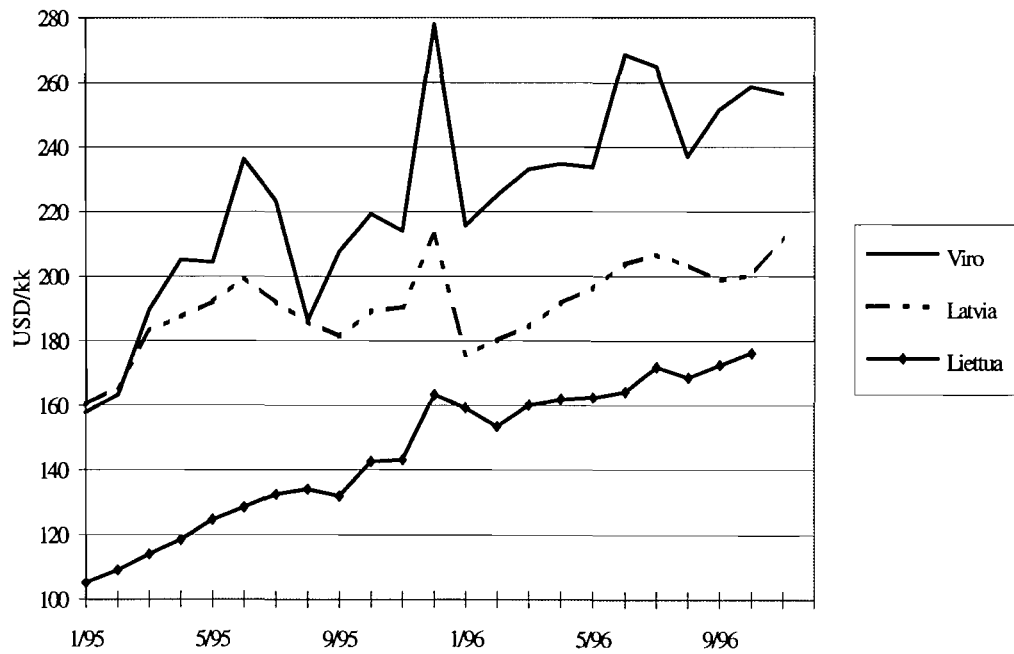
Baltian maiden keskipalkat ovat läntisiin teollisuusmaihin verrattuna edelleen alhaisia. Lisäksi alueelliset erot ovat suuria. Kaupungeissa keskipalkat ovat korkeampia kuin maaseudulla ja pienemmillä paikkakunnilla. Kuvassa 2 nähdään keskipalkkojen kehitys vuoden 1995 alusta lähtien.¹ Virossa palkat ovat olleet järjestelmällisesti korkeampia kuin Latviassa ja Liettuassa vuoden 1995 kevästä lähtien. Dollarimääräiset palkat nousivat vuoden 1996 kolmannella neljänneksellä vuositasona noin 21 % Virossa, 13 % Latviassa ja lähes 29 % Liettuassa. Onkin mielenkiintoinen kysymys, milloin palkat ovat nousseet niin paljon, että niiden taso uhkaa kansantalouden ulkoista kilpailukykyä. Vielä näin ei näytä käyneen, vaikka vaihtotaseen kehitys onkin huolestuttavaa etenkin Virossa. Vuoden 1996 kolmannella neljänneksellä alin keskimääräinen eläke oli Liettuassa, 49 dollaria. Latviassa keskimääräinen eläke oli 71 ja Virossa 81 dollaria.

¹ Latvian kohdalla kyseessä ovat palkat, joita maksetaan julkisella sektorilla ja julkisessa omistuksessa olevissa yrityksissä. Neljännesvuositilastojen mukaan nämä ovat 6–7 dollaria korkeammat kuukaudessa kuin koko talouden keskipalkat.

Kuva 1 Baltian maiden vuoden 1995 alusta

Kuva 2 Kuukausipalkat dollareina vuoden 1995 alusta

4 Ulkomaankauppa, vaihtotase ja ulkomaiset investoinnit

Kaikissa Baltian maissa ulkomaankauppa on ollut edellisten vuosien tapaan alijäämäistä. Kaikissa maissa on kuitenkin palvelusten taseen ylijäämä pienentänyt vaihtotaseen alijäämää.

Viron tärkeimpiä vientiartikkeleja vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat vaatteet (18 % koko viennin arvosta), elintarvikkeet (16 %), puutavarat ja paperi (13 %) sekä koneet ja laitteet (13 %). Eri tuoteryhmien vientisuosuksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia vuoteen 1995 verrattuna. Myös maittain tarkasteltuna muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ovat vähäisiä. Suomi on edelleen Viron merkittävin kauppakumppani ja sen osuus viennistä vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana oli noin 18 %. Neljä seuraavaksi suurinta vientikumppania olivat Venäjä (17 %), Ruotsi (11 %), Latvia (8 %) ja Saksa (8 %). Tuonnissa suurin yksittäinen tavararyhmä oli koneet ja laitteet (22 %). Näiden lisäksi merkittävän osuuden tuonnista muodostivat elintarvikkeet (16 %), kemianteollisuuden tuotteet (13 %), vaatteet (12 %) ja mineraalit (9 %). Viime vuoteen verrattuna erityisesti koneiden ja laitteiden osuus tuonnista kasvoi, kun taas mineraalien osuus pieneni. Noin 37 % Viron tuonnista tuli Suomesta. Muut merkittävät tuontikumppanit olivat Venäjä (12 %), Saksa (9 %), Ruotsi (9 %) ja Hollanti (4 %).

Vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen palvelutase oli ylijäämäinen. Palvelusektorilla erityisesti matkailu ja liikenne ovat tuoneet nettomääräisesti valuuttatuloja. Viron edullinen hintataso on edistänyt matkailua ja sitä kautta kasvattanut myös kuljetuspalveluiden kysyntää. Ylijäämäinen palvelutase ei kuitenkaan kattanut kauppataaseen alijäämää. Vaihtotase kokonaisuudessaan oli alijäämäinen. Alijäämä oli vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana noin 3.6 miljardia kruunua (111 milj. dollaria). Vuoden 1995 viimeisestä neljänneksestä vuoden 1996 kolmanteen neljännekseen vaihtotaseen alijäämä oli noin 7 % BKT:sta. Toistaiseksi vaihtotaseen alijäämää on pystytty rahoittamaan pääoman tuonnilla. Suorien sijoitusten osuus pääoman nettotuonnista oli merkittävin vuoden 1995 loppuun asti. Vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana erityisesti pankkien

lainanotto ulkomailta on rahoittanut vaihtotaseen alijäämää. Mitä enemmän vaihtotaseen alijäämän rahoitus on lyhytaikaisen pääomantuonnin varassa, sitä suuremmaksi käy todennäköisyys, että jossain vaiheessa pääomavirta kääntyy. Jos vaihtotaseen alijäämä on tässä vaiheessa alijäämäinen, alenee keskuspankin valuuttavaranto, jolloin valuuttakomiteajärjestelmässä myöskin liikkeessä olevan rahan määrä pienenee.

Latviassa kauppataase on ollut jo pitkään selvästi alijäämäinen, mutta vuonna 1995 palvelutaseen ylijäämä oli vielä riittävä nostamaan vaihtotaseen ylijäämäiseksi. Viime vuonna myös vaihtotase jäi alijäämäiseksi. Kauppataaseen alijäämä vuoden yhdentoista ensimmäisen kuukauden aikana oli noin 400 miljoonaa latia eli hie-man yli 700 miljoonaa dollaria.

Merkittävin yksittäinen vientiartikkeli on edelleen mekaanisen puuteollisuuden tuotteet sekä puuraaka-aine, joiden osuus viennin arvosta oli 24 % vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Tärkeitä vientituotteita olivat myös tekstiilit (17 %), elintarvikkeet (12 %) sekä koneet ja laitteet (10 %). Maittain tarkasteltuna selvästi suurin osa viennistä (noin 23 %) suuntautui Venäjälle. Muita Latvialle tärkeitä vientimaita olivat Saksa (noin 14 %) ja Iso-Britannia (noin 11 %) ja Liettua (noin 8 %). Selvästi suurimman osuuden tuonnista vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana muodostivat mineraalit (osuus kokonaistuonnin arvosta noin 21 %) sekä koneet ja laitteet (noin 17 %). Myös tuonnissa Venäjän osuus oli suurin, noin 19 %. Venäjän lisäksi merkittävimpiä tuontimaita olivat Saksa (14 %), Suomi (10 %) ja Ruotsi (8 %).

Latvian palvelutase oli ylijäämäinen vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Palvelusektorilla liikenne- sekä kuljetuspalvelut ja erityisesti laivaliikenne ovat merkittäviä valuuttatulojen tuojia. Matkailun merkitys Latviassa ei ole yhtä suuri kuin Virossa. Vaikka palvelutase oli ylijäämäinen, ei se riittänyt kattamaan kauppataaseen alijäämää, ja vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana vaihtotase oli alijäämäinen. Alijäämä oli vuoden 1995 neljänneltä neljännekseltä vuoden 1996 kolmannelle neljännekselle yhteensä 183 miljoonaa latia (noin 330 milj. dollaria) eli noin 7 % bruttokansantuotteesta.

Taulukko 2 **Viron vaihtotase, miljoonaa kruunua**

Viro	Q1/96	Q2/96	Q3/96	Q4/95– Q3/96	Prosentteja BKT:sta Q4/95– Q3/96
Vienti	5433.1	5928.0	5944.6	23276.6	47 %
Tuonti	7797.3	8614.6	9009.9	34040.8	69 %
Kauppatase	– 2364.2	– 2686.6	– 3065.3	– 10764.2	– 22 %
Vaihtotase	– 1102.2	– 705.8	– 852.5	– 3598.8	– 7.3 %

Taulukko 3 **Latvian vaihtotase, miljoonaa latia**

Latvia	Q1/96	Q2/96	Q3/96	Q4/95– Q3/96	Prosentteja BKT:sta Q4/95– Q3/96
Vienti	175.1	194.6	210.3	771.7	29 %
Tuonti	287.3	296.1	310.7	1180.8	44 %
Kauppatase	– 112.2	– 101.5	– 100.4	– 409.1	– 15 %
Vaihtotase	– 53.3	– 44.3	– 52.3	– 183.2	– 6.8 %

Taulukko 4 **Liettuan vaihtotase, miljoonaa litia**

Liettua	Q1/96	Q2/96	Q3/96	Q4/95– Q3/96	Prosentteja BKT:sta Q4/95– Q3/96
Vienti	3025	3058	3425	12592	43 %
Tuonti	3635	3626	4192	15836	54 %
Kauppatase	– 609	– 569	– 767	– 3241	– 11 %
Vaihtotase	– 587	– 413	– 647	– 2200	– 7.4 %

Liettuassa kauppataseen alijäämä on kasvanut viime vuoteen verrattuna. Vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana kauppataseen alijäämä oli 1945 miljoonaa litiä (noin 490 miljoonaa dollaria). Vuoden 1995 neljänneistä neljänneksestä vuoden 1996 kolmanteen neljännekseen kauppataseen alijäämä oli 3241 miljoonaa litiä, joka on noin 11 % bruttokansantuotteesta.

Vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana tärkeimpiä vientiartikkeleita olivat tekstiilit (osuus koko viennin arvosta 16 %), mineraalit (15 %) sekä kemian teollisuuden tuotteet (12 %). Liettuun ylivoimaisesti merkittävin vientikumppani oli Venäjä, jonka osuus kokonaisviennistä oli 24 %. Muita tärkeitä vientimaita olivat Saksa (osuus viennin arvosta 14 %), Valko-Venäjä (10 %) ja Latvia (9 %).

Liettuaan tuotiin vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana eniten mineraaleja, joiden osuus tuonnista oli 20 %. Toiseksi eniten, 16 %, tuotiin koneita ja laitteita. Lähes tarkalleen 30 % Liettuaan tuoduista tavaroista tuli Venäjältä. Muita merkittäviä tuontimaita olivat Saksa (15 %) ja Puola (4 %).

Liettuan palvelutase oli vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ylijäämäinen. Palvelutaseen ylijäämä vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana oli 102 miljoonaa litiä, eli palvelutaseen ylijäämä oli varsin pieni verrattuna kauppataseen alijäämään. Vaihtotaseen alijäämä oli vuoden 1995 neljänneistä neljänneksestä vuoden 1996 kolmanteen neljännekseen noin 2200 miljoonaa litiä (eli 550 miljoonaa dollaria) eli noin 7.5 % BKT:sta.

Viro on saanut Baltian maista selvästi eniten ulkomaisia sijoituksia. Ero on vielä suurempi tarkasteltaessa ulkomaisia suoria investointeja, erityisesti asukasta kohden laskettuna. Esimerkiksi vuonna 1995 Viroon tuli suoria investointeja 136 dollaria asukasta kohden (entisistä suunnitelmatalouden maista Viro sai asukasta kohden kolmanneksi eniten suoria sijoituksia Unkarin ja Tsekin jälkeen), Latviaan 64 dollaria ja Liettuaan ainoastaan 15.

Maa-ilmpankin mukaan vuosina 1989–1995 Viroon tehtiin ulkomaisia suoria sijoituksia 646 miljoonan dollarin arvosta. Latviassa suorien sijoitusten arvo oli vastaavasti 323 ja Liettuassa vain 73 miljoonaa dollaria. Viron kohdalla ulkomaisten sijoittajien kiinnostukseen ovat vaikuttaneet mm. Viron hyvä maantieteellinen sijainti,

talou uudistusten ja yksityistämisen nopea eteneminen, vapaa kauppapolitiikka, alhaiset työvoimakustannukset sekä lainsäädäntöjärjestelmän Latviaa ja Liettuaa joustavampi sopeutuminen talouden muutoksiin. Vuoden 1996 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana Viroon tuli suoria sijoituksia 516 miljoonaa kruunua eli hieman yli 40 miljoonaa dollaria. Viroon ovat investoineet eniten Suomi ja Ruotsi. Selvästi enemmän pääomaa maahan toivat pankit, joiden lainanotto ulkomailta vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana oli 1184 miljoonaa kruunua eli noin miljoonaa dollaria.

Latviaan ovat investoineet eniten Iso-Britannia ja Yhdysvallat. Ulkomaisista suorista investoinneista, joiden kokonaismäärä oli 80.2 miljoonaa latia (noin 145 miljoonaa dollaria), suuntautui vuoden kahden ensimmäisen neljänneksen aikana kuljetussektorille yli puolet ja hieman yli 10 % kauppaan. Lisäksi Latvian julkinen sektori ja latvialaiset pankit saivat ulkomaisia lainoja. Liettua sai vuoden 1996 ensimmäisellä puoliskolla suoria sijoituksia 186.7 miljoonaa litiä eli noin 47 miljoonaa dollaria. Liettuassa ulkomaisten sijoitusten pääpaino oli portfoliosijoituksissa, joiden arvo vuoden 1996 ensimmäisellä puoliskolla oli 310 miljoonaa litiä eli 77.5 miljoonaa dollaria. Tästä summasta lähes kaikki sijoitettiin valtion sijoitustodistuksiin.

5 Yksityistäminen

Virossa yksityistäminen on edennyt jo varsin pitkälle. Viime vuoden loppuun mennessä 75 % yrityksistä oli yksityistetty ja jäljellä olivat enää ns. infrastruktuuriyritykset. Näistä strategisesti merkittävistä yhtiöistä yksityistettiin viime vuonna mm. Viron suurin öljy-yhtiö Esol, Valtion kaasuyhtiö Eesti Gas, energiayhtiö Estonian Energy sekä lentoyhtiö Estonian Airlines. Seuraavaksi listalla ovat mm. palavakivi-yhtiö Estonian Oil-Shale Co., Viron rautatiet, teleliikenne-yhtiö Estonian Telecom, varustamo Merelaevandus sekä Tallinnan satama. Vuoden 1996 alkuun mennessä Virossa oli yksityistetty 416 yritystä, joiden yhteisarvo oli noin 220 miljoonaa dollaria. Kesäkuuhun mennessä yksityistettyjen yritysten lukumäärä nousi 430:een. Erityispiirteenä Viron yksityistämisessä on ollut mm. se, että siihen on osallistunut enemmän ulkomaalaisia kuin Latviassa ja Liettu-

assa. Viron pitkään jatkunut avoin talouspolitiikka on osaltaan houkutellut ulkomaisia investoijia sekä ennen kaikkea hillinnyt ns. sisäpiiriyksityistämistä. Lisäksi yhtiöistä on usein tarjottu joko enemmistöosuutta tai koko yritystä kun taas Latviassa ja Liettuassa yrityksistä on myyty vähemmistöosuuksia. Yksityistämisen prosessin loppusuoralla merkittäväksi kysymykseksi on noussut maaomaisuuden yksityistäminen, jonka aikataulu ja toteutus ovat herättäneet ristiriitaisia tunteita myös päättäjien keskuudessa. Virossa maaomaisuuden yksityistämisen prosessi sai kuitenkin vauhtia viime vuoden toukokuussa. Tällöin Viron parlamentti hyväksyi Maailmanpankin 14 miljoonan dollarin lainan, joka on tarkoitus käyttää maaomaisuuden yksityistämisen edistämiseen.

Latviassa yksityistäminen on edennyt hitaammin kuin Virossa ja Liettuassa. Toistaiseksi yrityksistä on yksityistetty noin 60 %. Tähän on vaikuttanut mm. yksityistämisen prosessin hajottaminen ministeriöittäin sekä sisäpiiriyksityistäminen kuponkimyynnin yhteydessä. Lisäksi yritysten omistussuhteiden järjestelyä on osaltaan hankaloittanut toissa vuoden pankkikriisi ja tästä aiheutuneet vaikeudet rahoitussektorilla. Joulukuussa 1995 Latvian hallitus ja Valtion yksityistämisen virasto keskustelivat tiiviisti mahdollisuuksista nopeuttaa yksityistämistä. Keskustelujen tuloksena päätettiin, että tehokkuuden lisäämiseksi Valtion omaisuusrahasto likvidoidaan ja sen sekä ministeriöiden omistuksessa olevat yhtiöt keskitetään Valtion yksityistämisen viraston alaisuuteen. Päätöksen ulkopuolelle jäivät kuitenkin noin 200 ns. kansallisesti strategista merkitystä omaavaa yhtiötä. Suhtautuminen kyseisten valtionyhtiöiden yksityistämiseen onkin ollut Latviassa varovaisempaa kuin Virossa. Yksityistäminen hoidetaan yhtiö kerrallaan -periaatteella ja toistaiseksi yhtiöistä on tarjottu vain 25–30 prosentin vähemmistöosuuksia. Yksi merkittävimmistä viime vuoden saavutuksista oli mm. suuren latvialaisen kaasuyhtiön Latvian Gazen yksityistäminen. Tällä hetkellä yksityistettävien yritysten joukossa ovat mm. energiayhtiö Latvenego, öljy-yhtiö Ventpils Nafta sekä varustamo Latvian Shipping Company. Yksityistämisen prosessin odotetaan kiihtyvän maakaupan vapautumisen myötä. Viime vuoden lopussa hyväksytyn lain mukaan myös ulkomaalaiset Latviassa rekisteröidyt yritykset voivat ostaa maata. Latvian yksityistämisen viraston mukaan yksityistäminen kokonaisuudessaan on tarkoitus saada päätökseen vuo-

den 1998 puoleen väliin mennessä ja vuosittain on tarkoitus yksityistää 250–300 yritystä.

Liettuassa suurin osa valtion yrityksistä, yli 80 %, on yksityistetty. Kuten muissa Baltian maissa, myös Liettuassa yksityistämislilla ovat viimeisenä strategiset infrastruktuuriyritykset. Aikaisempien säännösten mukaan Liettualle strategisesti merkittävien yritysten kuten energia-, vedenjaku-, rautatie-, ja laivayhtiöiden yksityistäminen olisi mahdollista aikaisintaan vuonna 2000. Kesälä 1996 Liettuun parlamentti päätti kuitenkin uusista säännöistä, joiden mukaan kyseisten yritysten yksityistäminen olisi mahdollista jo aikaisemmin, mutta yksityinen omistusosuus saisi olla korkeintaan 30 %. Toinen merkittävä yksityistämisen edistämiseen tähtäävä toimenpide oli Liettuun parlamentin vuoden 1996 vaihteessa hyväksymät muutokset maalakiin. Uuden lain mukaan ulkomaalaiset saavat omistaa ja ostaa muuhun kuin maanviljelyyn tarkoitettua maata. Lisäksi vuoden 1995 heinäkuussa hyväksyttiin uusi käteisyksityistämistä koskeva laki. Tämä yksityistämisen toinen vaihe alkoi periaatteessa vuoden 1996 alusta, mutta sen toimeenpano on toistaiseksi edennyt hyvin hitaasti ja siitä kertyneet tulot valtiolle ovat jääneet vähäisiksi. Alkuvuodesta 1996 suoritettiin vain organisatorisia muutoksia. Lisäksi huutokauppoja on toistuvasti jouduttu peruuttamaan vähäisen kiinnostuksen johdosta. Tähän lienee vaikuttanut mm. se, että yrityksistä on tarjottu vain 2–10 % vähemmistöosuuksia, kun taas enemmistöosakkuus on jo ajat sitten siirtynyt yritysjohtoon ja työntekijöiden haltuun. Myös vuoden 1995 lopun pankkikriisi on vaikuttanut yritysten likviditeettiin ja tätä kautta rajoittanut niiden mahdollisuuksia osallistua käteisyksityistämiseen. Kaiken kaikkiaan viime vuonna oli tarkoitus yksityistää 454 yritystä, mutta joulukuun loppuun mennessä listalla olleista yrityksistä oli yksityistetty vain 46.

6 Valtiontalous

Kaikissa Baltian maissa valtiontalouden yleinen ongelma on ollut tehottomuus ja sen seurauksena liian korkeat menot tuloihin nähden. Suurimpia menoeriä ovat olleet sosiaalimaksut ja valtion tuet, jotka on usein allokoitu löyhin perustein ja joilla sinällään on ollut vähäinen vaikutus tuottavuuden ja talouden kasvuun. Tulopuolella verojen keruu on ollut tehotonta. Lisäksi harmaa talous sekä

verojen kierto on pienentänyt valtion tuloja. Toinen merkittävä valtion taloudenhoitoon liittyvä ongelma on ollut budjettipolitiikan puutteellinen koordinointi paikallistason ja valtion välillä. Kunnat ja kaupungit ovat saaneet ottaa lainaa valtion yleisistä budjettitavoitteista riippumatta.

Virossa valuuttakomiteajärjestelmä rajoittaa raha- ja finanssipolitiikan vaihtoehtoja. Se vähentää päättäjien mahdollisuuksia rahoittaa budjetin alijäämä lainalla. Budjetin tasapaino on määritty lailla. Lisäksi budjetin alijäämän kattaminen keskuspankkirahoituksella on kielletty. Suurimmat viimeaikaiset valtiontalouden tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet ovat keskittyneet verotuksen tehostamiseen ja kuntien, kaupunkien sekä valtion välisen budjettipolitiikan koordinoinnin parantamiseen. Lainsäädännöllisillä muutoksilla on pyritty mm. siihen, ettei valtio joutuisi vastaamaan paikallishallintojen ottamista lainoista tai rahoittamaan niiden huolimattomaa budjettipolitiikkaa. Verotuksen puolella erityisesti kulutukseen liittyvää verotusta on korotettu. Mm. polttoaineiden, alkoholin ja tupakan valmisteveroa on nostettu. Kyseinen politiikka on kuitenkin osoittautunut hankalaksi, kun salakuljetus on lisääntynyt viranomaisten toimenpiteistä huolimatta. Valtio joutuneekin tulevaisuudessa mitä todennäköisimmin joko leikkaamaan kustannuksia tai etsimään uusia, mahdollisesti yllätyksellisiäkin verotuskohteita. Viime vuoden lopulla tehtiinkin mm. esitys valtiontalouden uudistamisesta. Ohjelman keskeisenä päämääränä oli kuntien lukumäärän karsiminen sekä hallinnollisten kustannusten jäädyttäminen vuoden 1997 tasolle seuraavan kahden vuoden ajan.

Latviassa valtiontalouden tilannetta ovat heikentäneet vuoden 1995 pankkikriisi sekä veronkanto-ongelmat. Yritysmailmassa verotusta pidetään vielä enemmänkin vapaaehtoisena kuin välttämättömänä toimenpiteenä. Myös salakuljetus on lisääntynyt. Alustavien laskelmien mukaan valtion budjetin alijäämä vuoden lopussa oli noin 23 miljoonaa latia (42 miljoonaa dollaria). Kaiken kaikkiaan tulojen osuus oli 459 (832) ja menojen 482 miljoonaa latia (873 miljoonaa dollaria). Kansainvälisen valuttarahaston ja Latvian välisen sopimuksen mukaan budjetin alijäämä ei saa ylittää 40 miljoonaa latia (72 miljoonaa dollaria eli 2 % BKT:sta). Toistaiseksi näyttää siltä, että valtion menojen supistaminen lähitulevaisuudessa on vaikeaa. Toisaalta Latviassa ollaan optimistisia

yksityistämisen suhteen, jonka odotetaan jatkossa tuottavan tuloja budjetin alijäämän kattamiseen. Myös verojen keruuta pyritään tehostamaan. Kuluvan vuoden budjetti onkin suunniteltu tasapainoiseksi. Valtion tulot ja menot on arvioitu 546 miljoonan latin suuruiseksi.

Liettuassa verojen keräystä tehostettiin vuoden 1995 aikana niin, että valtiontalouden alijäämä supistui hieman yli kolmeen prosenttiin bruttokansantuotteesta. Vuoden 1995 lopun pankkikriisi kasvatti kuitenkin valtion menoja viime vuoden aikana ja sen vaikutus jatkuu lähitulevaisuudessakin menojen lisäävästi. Lisäksi kuntien ja kaupunkien kasvavat velat energiatuottajille ovat osaltaan kasvattaneet valtion menoja. Kuluvan vuoden sopeutetussa budjetissa tulot on arvioitu 4884 (1221) ja menot 5585 miljoonan litin (1396 miljoonaa dollaria) suuruiseksi. Viime vuonna budjetin alijäämä oli 769 (192 miljoonaa dollaria) miljoonaa litiä. Budjetin alijäämää on toistaiseksi katettu ja tullaan myös tulevaisuudessa kattamaan valtion sijoitustodistusten myynnillä sekä lainaamalla ulkomaisilta markkinoilta.

7 Ulko- ja sisäpolitiikka

Ulkopolitiikan osalta Baltian maille tärkeintä on kuluvan vuoden aikana ollut keskinäisen yhteistyön parantaminen sekä integroituminen Euroopan Unioniin. Lisäksi kaikki Baltian maat käyvät edelleen neuvotteluja WTO-jäsenyydestä. Erityistä huomiota ovat saaneet Naton itälaajentumiseen liittyvät kysymykset sekä suhteet Venäjään. Baltian maiden EU-jäsenyyden osalta ei kuluvan vuoden aikana ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Viime vuoden elokuussa Baltian maat jättivät EU:lle ns. selonteot, jotka sisältävät selvityksiä mm. talouden, maatalouden ja teollisuuden nykytilasta, sekä lakien muutos- ja harmonisointiprosessin etenemisestä. Selontekojen tarkoituksena on antaa lisäinformaatiota ennen virallisten jäsenyysneuvottelujen alkamista. Tällä hetkellä selonteot on jätetty EU:lle, joka valmisteleekin niiden sanotut maaraportit. Kaikkia Keski- ja Itä-Euroopan maita koskevat maalausunnat on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 1997 alkupuolella.

Baltian maiden ja Venäjän väliset suhteet ovat olleet koetuksella, kun Venäjä on useaan otteeseen lausunut jyrkästi vastustavansa Baltian maiden liittymistä Natoon. Lisäjännitystä aiheutti

vat myös Venäjän viime kesän presidentinvaalit, jolloin keskusteltiin mm. Baltiassa asuvien venäläisvähemmistöjen tilanteesta sekä Baltian maiden kohtalosta kun Venäjän uusi presidentti on valittu. Viime vuoden aikana Baltian maissa todettiin useaan otteeseen, että maiden turvallisuus on varmemmalla pohjalla, jos maat ovat sekä EU:n että Naton jäseniä. Joidenkin tarkkailijoiden mukaan on epävarmaa pääsevätkö Baltian maat mukaan Naton ja/tai EU:n itälaajentumisen ensimmäiseen vaiheeseen. Yhdysvallat ovat kuitenkin valmistaneet niin sanotun Baltian maiden strategiasuunnitelman (Baltic Action Plan), jossa selvitetään mm. niitä toimenpiteitä, joita Baltian maiden tulisi tehostaa ennen varsinaista Nato-jäsenyyttä. Toimintasuunnitelma rakentuu kolmesta osasta. Ensiksi, Baltian maiden tulisi integroitua yhä tiiviimmin lännen poliittisiin- ja turvallisuusrakenteisiin. Suunnitelman toinen osa sisältää Venäjä-suhteiden kehittämisen. Viimeisenä tavoitteena on vahvistaa erityisesti Baltian maiden keskinäisiä taloudellisia ja poliittisia suhteita.

Baltian maiden keskinäisiä suhteita ovat kuluvan vuoden aikana haitanneet jo pitkään jatkuneet rajakiistat. Viro ja Latvia pääsivät sopimukseen Riianlahden merirajakiistassa toukokuussa 1996, mutta Latvian ja Liettuan kiista jatkuu edelleen. Latvian ja Liettuan merirajoja koskevat neuvottelut alkoivat jo vuonna 1993 sen jälkeen, kun maat pääsivät sopimukseen maarajoista. Merirajakiista nousi esille erityisesti vuoden 1995 syksyllä, kun Latvia myönsi amerikkalaiselle ja ruotsalaiselle öljy-yhtiöille öljynporauslisenssin kiistanalaisilla merialueilla. Liettuan mielestä Latvian toimenpiteet olivat vastoin maiden välisiä naapuruussuhteita koskevia periaatteita. Toistaiseksi osapuolet eivät ole päässeet asiasta sopimukseen.

Yksi merkittävä Baltian maiden keskinäistä yhteistyötä edistävä askel otettiin viime vuoden toukokuussa, jolloin maat pääsivät sopimukseen maataloustuotteiden vapaakaupasta. Viron ja Liettuan parlamentit ratifioivat sopimuksen suhteellisen nopeasti sen allekirjoittamisen jälkeen. Latviassa ratifiointia viivyttivät parlamenttipuolueiden erimielisyydet sekä maataloustuottajien vastustus ja sopimus ratifioitiin vasta lokakuun alussa. Vapaakauppahankkeessa ongelmia ovat tuottaneet mm. maiden väliset hintaerot, riittämätön tuontikontrolli, rahoitusvaikeudet sekä maomaisuuden hidas yksityistäminen. Maataloustuotteiden vapaakauppasopimus astui voimaan kuluvan

vuoden alussa. Teollisuustuotteiden vapaakauppasopimuksen Baltian maat tekivät jo vuoden 1994 huhtikuussa.

Toinen Baltian maiden välistä yhteistyötä edistävä hanke on tulliliitto. Sen toteuttamisesta keskusteltiin mm. viime vuoden lokakuussa pidetyssä Baltian maiden talousaluetta käsittelevässä konferenssissa. Viron, Latvian ja Liettuan välisen tulliuunionin on suunniteltu astuvan voimaan vuoden 1998 alusta, mutta joidenkin asiantuntijoiden mukaan kyseinen tavoite on liian optimistinen. Ennen tulliliiton toteuttamista Baltian maiden tulisi mm. harmonisoida lainsäädäntöä, luoda yhteiset tulli- ja tilastojärjestelmät sekä sopia kauttakulkuliikennettä koskevista säännöistä.

Marraskuun puolivälissä Baltian maat solmivat jo pitkään valmisteilla olleen yhteistyösopimuksen rahanpesun ehkäisemiseksi. Sopimuksen mukaan osapuolet tehostavat keskinäistä tiedonvaihtoa ja harmonisoivat mm. rahanpesuun, väärän rahan levittämiseen sekä raha- ja pankkitoimintaan liittyviä lakeja. Baltian maiden lisäksi yhteiseen hankkeeseen osallistuvat YK ja EU:n komissio.

Virossa vuoden 1996 merkittävin sisäpoliittinen tapahtuma oli syksyn presidenttivaalit. 101-paikkainen parlamentti äänesti lain sallimat kolme kertaa, mutta istuva presidentti Lennart Meri ei saanut vaadittua 68 ääntä. Presidentti Meriä on arvosteltu mm. siitä, että hän on useasti käyttänyt veto-oikeuttaan ja sivuuttanut sekä hallituksen että parlamentin. Lännessä määrätietoisien Meren toimintaa on sitä vastoin pidetty ennemminkin tehokkaana ja sen on katsottu edistävän Viron kehitystä kohti demokratiaa. Meren kilpakumppani, parlamentin varapuhemies Arnold Rüütel, sai parlamentin äänestyksissä vähemmän ääniä kuin Meri. Vaali siirtyi näin ollen 374-jäseniselle valitsijakokoukselle, joka äänesti presidentistä 20. syyskuuta. Kuukauden kestänyt presidentinvaali päättyi viidennen kierroksen jälkeen, kun Lennart Meri valittiin uudelle viisivuotiskaudelle. Meren lisäksi ehdolla olivat Arnold Rüütel, kansanedustaja Siiri Oviir, parlamentin varapuhemies Tunne Kelam sekä akateemikko Enn Tougu. Presidentinvaalien lisäksi Virossa järjestettiin 20. lokakuuta kunnallisvaalit, joiden voittajaksi selviytyi Reformipuolue. Toiseksi eniten kannatusta saivat toinen päähallituspuolue Kokoomus, sekä Keskusta-

Toinen merkittävä sisäpoliittinen tapahtuma

Virossa oli hallituksen hajoaminen marraskuussa. Hallituksen kokoonpano muuttui puolueiden välisten kiistojen takia. Reformipuolue erosi hallituksesta vastalauseena Kokoomuksen ja oppositiossa olleen Keskustapuolueen yhteistyösopimukselle. Kokoomuksen, Reformipuolueen ja Maakansan liiton yhteistyö alkoi vuoden 1995 lopulla. Uuden, Kokoomuksen ja Maakansan liiton vähemmistöhallituksen pääministeriksi nimitettiin Tiit Vähi ja aikaisemman ulkoministerin Siim Kallasin tilalle nimitettiin Toomas Hendrik Ilves. Viron hallitus sai lisäkolauksen kuluvan vuoden helmikuussa, kun pääministeri Tiit Vähi selvisi täpärästi (46–45) epäluottamusäänestyksestä. Vähin luottamusta on horjuttanut mm. sekaantuminen asuntokauppoihin, joiden järjestelyihin on väitetty liittyneen epäselvyyksiä. Vähi kuitenkin ilmoitti, että on valmis eroamaan heti, kun löytyy uusi hallituksen muodostaja ja nykyistä laajempi hallituspohja. Viron presidentti Lennart Meri nimitti Mart Siimannin uudeksi pääministeriksi kuluvan vuoden helmikuussa ja hyväksyi uuden hallituksen maaliskuussa.

Latviassa Guntis Ulmanis valittiin uudelleen maan presidentiksi 18. kesäkuuta pidetyissä presidentinvaaleissa. Latvian parlamentin sadasta kansanedustajasta 53 kannatti Ulmanisia. Muita ehdokkaita olivat Ilga Kreituse (25 ääntä), Ilmants Liepa (14) ja Alfreds Rubriks (5). Presidenttikaudellaan Ulmanis sanoi keskittyvänsä erityisesti lainsäädäntö- ja koulutusjärjestelmän kehittämiseen sekä vähemmistöjen oikeuksien parantamiseen. Ulkopoliitikassa etusijalla ovat suhteiden kehittäminen Euroopan Unioniin ja Natoon. Ulmanis valittiin ensimmäisen kerran Latvian presidentiksi heinäkuussa 1993. Toinen sisäpoliittisesti merkittävä tapahtuma Latviassa oli pääministeri Andris Skelen eroaminen tammikuussa 1997. Skelle erosi virastaan kahdeksan eri ryhmittymän koalitiollahituksessa esiintyneiden ristiriitojen ja kasvaneen epäluottamuksen johdosta. Presidentti

Guntis Ulmanis nimitti Skelen kuitenkin uudelleen pääministeriehdokkaaksi neuvoteltuaan useita päiviä eri puolueitten kanssa. Latvian parlamentti hyväksyi Skelen uuden hallituksen 13. helmikuuta äänin 70–17. Kokoonpanoltaan uusi hallitus on paljolti edellisen kaltainen ja edustettuina ovat mm. maan kolme suurinta puoluetta: Saimnieks, Latvian tie sekä Kotimaa ja Vapaus -puolue. Uuden hallituksen on tarkoitus jatkaa taloussuudistuksia.

Liettuaassa viime vuoden alun kireä poliittinen ilmapiiri oli seurausta edellisvuoden joulukuussa alkaneesta pankkikriisistä. Jo tammikuun alussa presidentti Algirdas Brazauskas määräsi sekä keskuspankin pääjohtajan Kazys Ratkeviciuksen että pääministeri Adolfas Slezeviciusin eroamaan. Presidentti oli tyytymätön niin keskuspankin kuin hallituksenkin toimintaan ennen ja jälkeen pankkikriisin. Keskuspankkia syytettiin mm. liian löysästä pankkivalvonnasta ja hallitusta puolestaan liian suuresta innosta sulkea vaikeuksiin joutuneet pankit. Keskuspankin johtajaksi nimitettiin entinen valtiovarainministeri Reinoldijus Sarkinas. Lisäksi presidentti torjui ennenaikaiset parlamenttivaalit ja nimitti varapääministeri Mindaugas Stankeviciusin johtamaan hallitusta toistaiseksi. Liettuan parlamenttivaalit pidettiin 20. lokakuuta. Vaalien voittajaksi nousi Liettuan entisen presidentin Vytautas Landsbergisin oikeistolainen Kotimaa-liittopuolue, joka sai yli kolmanneksen äänistä. Puolue on ollut oppositiossa vuodesta 1992 lähtien, jolloin entisten kommunistien Demokraattinen työväenpuolue astui hallitusvaltaan. Myös toinen oikeistolainen puolue Kristillisdemokraatit menestyivät vaaleissa ja saivat noin 10 prosentin kannatuksen. Demokraattisen työväenpuolueen kannatus jäi puolestaan alle kymmenen prosentin. Liettuan uudeksi pääministeriksi nimitettiin taloustutkija Gediminas Vagnorius, joka toimi pääministerinä Landsbergisin presidenttikaudella 1991–1992.

IDÄNTALOUKSIEN KATSAUKSIA

nro:sta 4 lähtien ISSN 1235-7405

- 1/92 Pekka Sutela: **Neuvostoliiton hajoamisen taloudelliset aspektit.** 24 s.
Jouko Rautava: **Suomen ja Venäjän taloussuhteet Suomen EY-jäsenyyden valossa.** 12 s.
- 2/92 Seija Lainela - Jouko Rautava **Neuvostoliiton talouskehitys vuonna 1991.** 15 s.
Seija Lainela **Viron taloudellisen kehityksen lähtökohdat.** 9 s.
Merja Tekoniemi **Yksityistäminen itäisen Euroopan maissa ja Baltiassa.** 7 s.
- 3/92 Kamil Janáček **Transformation of Czechoslovakia's Economy: Results, Prospects, Open Issues.** 20 p.
Sergey Alexashenko **General Remarks on the Speed of Transformation in the Socialist Countries.** 25 p.
Sergey Alexashenko **The Free Exchange Rate in Russia: Policy, Dynamics, and Projections for the Future.** 19 p.
Jouko Rautava **Liikaraha, inflaatio ja vakauttaminen.** 16 s.
- 4/92 Stanislava Janáčková - Kamil Janáček **Privatization in Czechoslovakia.** 8 p.
Sergey Alexashenko **The Collapse of the Soviet Fiscal System: What Should Be Done?** 45 p.
Juhani Laurila **Neuvostoliiton ja Venäjän velka.** 23 s.
Jukka Kero **Neuvostoliiton ja Venäjän ulkomaankauppa.** 24 s.
- 5/92 Pekka Sutela **Clearing, Money and Investment: The Finnish Perspective on Trading with the USSR.** 26 p.
Petri Matikainen **"Suuri pamaus" - Puolan talousuudistus 1990.** 22 s.
- 6/92 Miroslav Hrnčíř **Foreign Trade and Exchange Rate in Czechoslovakia: Challenges of the Transition and Economic Recovery.** 39 p.
Terhi Kivilahti - Jukka Kero - Merja Tekoniemi **Venäjän rahoitus- ja pankkijärjestelmä.** 37 s.
- 7/92 Seija Lainela **Baltian maiden rahauudistukset.** 23 s.
Seija Lainela - Jouko Rautava **Baltian maiden poliittisen ja taloudellisen kehityksen taustat ja nykytilanne.** 14 s.
Sergei Alexashenko **Verojen ja tulonsiirtojen jakautuminen entisessä Neuvostoliitossa.** 17 s.
- 1/93 Pekka Sutela **Taloudellinen transitio Venäjällä.** 11 s.
Pekka Sutela **Venäjän taloudellinen voima 2000-luvulla.** 9 s.
Pekka Sutela **Itäinen Eurooppa integraatiossa: ottopoikia, sisarpuolia vai ...** 11 s.
- 2/93 Inkeri Hirvensalo **Changes in the Competitive Advantages of Finnish Exporters in the Former USSR after the Abolition of the Clearing Payment System.** 35 p.
Miroslav Hrnčíř **The Exchange Rate Regime and Economic Recovery.** 17 p.
Gábor Oblath **Real Exchange Rate Changes and Exchange Rate Policy under Economic Transformation in Hungary and Central-Eastern Europe.** 31 p.
Gábor Oblath **Interpreting and Implementing Currency Convertibility in Central and Eastern Europe: a Hungarian Perspective.** 19 p.
- 3/93 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys 1992.** 19 s.
Seija Lainela **Baltian maiden talous vuonna 1992.** 25 s.
Pekka Sutela **Itäinen Eurooppa vuonna 1992.** 14 s.
- 4/93 Jouko Rautava **Monetary Overhang, Inflation and Stabilization in the Economies in Transition.** 17 p.
Jarmo Eronen **Manufacturing Industries before and after the Collapse of Soviet Markets: a Comparison of Finnish and Czechoslovak Experience.** 19 p.

- 5/93 Pekka Sutela **Uusi hanke entisen rupla-alueen kaupankäynnin monenkeskeistämiseksi.** 8 s.
Juhani Laurila **Venäjän velkakriisin kehitys ja nykytilanne.** 10 s.
- 6/93 Jouko Rautava **Yritystuesta sosiaaliturvaan: Julkisen tuen muutospaineet Venäjällä.** 7 s.
Jarmo Eronen **Venäjän uusi hallinnollinen aluejako.** 7 s.
Aleksei Tkatchenko **Pienyrittäjäisyys Venäjällä: Nykytilanne ja kehitysnäkymät.** 35 s.
- 7/93 Tuula Ryttilä **Russian Monetary Policy Since January 1992.** 20 p.
Inkeri Hirvensalo **Developments in the Russian Banking Sector in 1992-1993.** 22 p.
- 8/93 Seija Lainela - Pekka Sutela **Introducing New Currencies in the Baltic Countries.** 26 p.
Inna Shteinbuka **The Baltics' ways: Intentions, Scenarios, Prospects.** 27 p.
Inna Shteinbuka **Latvia in Transition: First Challenges and First Results.** 33 p.
Inna Shteinbuka **Industry Policy in Transition: the Case of Latvia.** 30 p.
- 9/93 Jouko Rautava **Venäjän keskeiset taloustapahtumat heinä- syyskuussa 1993.** 10 s.
Merja Tekoniemi **Venäjän parlamenttivaalien poliittiset ryhmittymät.** 3 s.
Jarmo Eronen **Venäläinen ja suomalainen periferia: Permin Komin ja Kainuun luetaloudellista vertailua.** 29 s.
- 10/93 Seija Lainela **Venäjän federatiivisen rakenteen muotoutuminen ja taloudellinen päätöksenteko; Pietarin asema.** 14 s.
Inkeri Hirvensalo **Pankkitoimintaa Pietarissa.** 14 s.
Juhani Laurila **Suoran sijoitustoiminnan kehittyminen Venäjällä ja Suomen lähialueella.** 29 s.
Juhani Laurila **Suomen saamiset Venäjältä. Valuuttakurssimuutosten ja vakautusten vaikutukset.** 8 s.
- 1/94 Pekka Sutela **Insider Privatization in Russia: Speculations on Systemic Change.** 22 p.
Inkeri Hirvensalo **Banking in St.Petersburg.** 18 p.
- 2/94 Aleksei Tkatchenko **Pienyritysten yksityistäminen Venäjällä.** 23 s.
Jarmo Eronen **Konversio Venäjällä: tulosten tarkastelua.** 10 s.
- 3/94 Juhani Laurila **Direct Investment from Finland to Russia, Baltic and Central Eastern European Countries: Results of a Survey by the Bank of Finland.** 14 p.
Juhani Laurila **Finland's Changing Economic Relations with Russia and the Baltic States.** 11 p.
Jouko Rautava **EC Integration: Does It Mean East-West Disintegration.** 8 p.
Eugene Gavrilenkov **Macroeconomic Crisis and Price Distortions in Russia.** 20 p.
Eugene Gavrilenkov **Russia: Out of the Post-Soviet Macroeconomic Deadlock through a Labyrinth of Reforms.** 22 p.
- 4/94 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys 1993.** 16 s.
Seija Lainela **Baltian maat vuonna 1993.** 19 s.
Jouko Rautava **Suomen idänkauppa 1990-93.** 7 s.
- 5/94 Pekka Sutela **Production, Employment and Inflation in the Baltic Countries.** 22 p.
Seija Lainela **Private Sector Development and Liberalization in the Baltics.** 14 p.
Seija Lainela **Small Countries Establishing Their Own Independent Monetary Systems: the Case of the Baltics.** 17 p.
- 6/94 Merja Tekoniemi **Työttömyys ja sosiaaliturva Venäjällä.** 31 s.
- 7/94 Pekka Sutela **Fiscal Federalism in Russia.** 23 p.
Jouko Rautava **Interdependence of Politics and Economic Development: Financial Stabilization in Russia.** 12 p.
Eugene Gavrilenkov **"Monetarism" and Monetary Policy in Russia.** 8 p.

- 8/94 Pekka Sutela **The Instability of Political Regimes, Prices and Enterprise Financing and Their Impact on the External Activities of the Russian Enterprises.** 31 p.
 Juhani Laurila **The Republic of Karelia: Its Economy and Financial Administration.** 37 p.
 Inkeri Hirvensalo **Banking Reform in Estonia.** 21 p.
- 9/94 Jouko Rautava **Euroopan unionin ja Venäjän välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus - näkökohtia Suomen kannalta.** 7 s.
- 10/94 Seija Lainela - Pekka Sutela **The Comparative Efficiency of Baltic Monetary Reforms.** 22 p.
 Tuula Ryttilä **Monetary Policy in Russia.** 22 p.
- 11/94 Merja Tekoniemi **Miksi Venäjän virallinen työttömyysaste on säilynyt alhaisena?** 19 s.
- 1/95 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys 1994.** 19 s.
 Seija Lainela **Baltian maat vuonna 1994.** 21 s.
 Vesa Korhonen **Itäisen Euroopan talouskehitys 1994.** 19 s.
- 2/95 Urmas Sepp **Inflation in Estonia: the Effect of Transition.** 27 p.
 Urmas Sepp **Financial Intermediation in Estonia.** 32 p.
- 3/95 Vesa Korhonen **EU:n ja Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimus.** 31 s.
 Jouko Rautava **Taloussintegraatio ja Suomen turvallisuus - Suomi Euroopan unionin idän taloussuhteissa.** 21 s.
 Jouko Rautava **Suomen idänkauppa 1985-94.** 10 s.
- 4/95 Nina Oding **Evolution of the Budgeting Process in St. Petersburg.** 29 p.
 Urmas Sepp **A Note on Inflation under the Estonian Currency Board.** 12 p.
 Pekka Sutela **But ... Does Mr. Coase Go to Russia?** 14 p.
- 5/95 Urmas Sepp **Estonia's Transition to a Market Economy 1995.** 57 p.
- 6/95 Niina Pautola **The New Trade Theory and the Pattern of East-West Trade in the New Europe.** 21 p.
 Nina Oding **Investment needs of the St.Petersburg Economy and the Possibilities to meeting them.** 20 p.
 Panu Kalmi **Evolution of Ownership Change and Corporate Control in Poland.** 21 p.
- 7/95 Vesa Korhonen **Venäjän IMF-vakauttamisohjelma 1995 ja Venäjän talouden tilanne.** 37 s.
 Inkeri Hirvensalo **Maksurästit Venäjän transitiotaloudessa.** 30 s.
 Seija Lainela **Baltian maiden omat valuutat ja talouden vakautus - pienten maiden suuri menestys.** 14 s.
- 8/95 Pekka Sutela **Economies Under Socialism: the Russian Case.** 17 p.
 Vladimir Mau **Searching for Economic Reforms: Soviet Economists on the Road to Perestroika.** 19 p.
- 9/95 Niina Pautola **East-West Integration.** 33 p.
 Panu Kalmi **Insider-Led Privatization in Poland, Russia and Lithuania: a Comparison.** 16 p.
 Iikka Korhonen **Equity Markets in Russia.** 14 p.
 Jury V. Mishalchenko - Niina Pautola **The Taxation of Banks in Russia.** 5 p.
- 1/96 Juhani Laurila **Payment Arrangements among Economies in Transition: the Case of the CIS.** 23 p.
 Sergei Sutyurin **Problems and Prospects of Economic Reintegration within the CIS.** 17 p.
 Viktor V. Zakharov - Sergei F. Sutyurin **Manager Training - Another Emerging Market in Russian Educational Services.** 9 p.

- 2/96 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys vuonna 1995.** 12 s.
 Juhani Laurila **Katsaus lähialueisiin.** 28 s.
 Iikka Korhonen **Baltian vuosikatsaus.** 10 s.
 Pekka Sutela **Ukrainan ja Valkovenäjän taloudet vuonna 1995.** 10 s.
 Vesa Korhonen **Itäisen Euroopan siirtymätalouksien kehitys 1995.** 17 s.
- 3/96 Niina Pautola **Intra-Baltic Trade and Baltic Integration.** 12 p.
 Vesa Korhonen **The Baltic Countries - Changing Foreign Trade Patterns and the Nordic Connection.** 16 p.
 Iikka Korhonen **Banking Sectors in Baltic Countries.** 22 p.
- 4/96 Niina Pautola **Trends in EU-Russia Trade, Aid and Cooperation.** 16 p.
 Niina Pautola **The Baltic States and the European Union - on the Road to Membership.** 20 p.
 Elena G. Efimova - Sergei F. Sutyryn **The Transport Network Structure of the St.Petersburg Region and its Impact on Russian-Finnish Economic Cooperation.** 11 p.
 Iikka Korhonen **An Error Correction Model for Russian Inflation.** 10 p.
- 5/96 Juhani Laurila - Inkeri Hirvensalo **Direct Investment from Finland to Eastern Europe; Results of the 1995 Bank of Finland Survey.** 21 p.
 Tatiana Popova - Merja Tekoniemi **Social Consequences of Economic Reform in Russia.** 26 p.
 Iikka Korhonen **Dollarization in Lithuania.** 7 p.
- 6/96 Juhani Laurila - Inkeri Hirvensalo **Suorat sijoitukset Suomesta Itä-Eurooppaan; Suomen Pankin vuonna 1995 tekemän kyselyn tulokset.** 20 s.
 Jouko Rautava **Suomi, Euroopan Unioni ja Venäjä.** 6 s.
 Niina Pautola **Baltian maiden talouskatsaus 1996.** 12 s.
- 1/97 Panu Kalmi **Ownership Change in Employee-Owned Enterprises in Poland and Russia.** 51 p.
- 2/97 Niina Pautola **Fiscal Transition in the Baltics.** 23 p.
 Peter Backé **Interlinkages Between European Monetary Union and a Future EU Enlargement to Central and Eastern Europe.** 19 p.
- 3/97 Iikka Korhonen **A Few Observations on the Monetary and Exchange Rate Policies of Transition Economies.** 8 p.
 Iikka Korhonen **A Brief Assessment of Russia's Treasury Bill Market.** 8 p.
 Rasa Dale **Currency Boards.** 14 p.
- 4/97 Sergei F. Sutyryn **Russia's International Economic Strategy: A General Assessment.** 17 p.
 Tatiana Popova **The Cultural Consequences of Russian Reform.** 17 p.
 Ludmilla V. Popova - Sergei F. Sutyryn **Trends and Perspectives in Sino-Russian Trade.** 11 p.
- 5/97 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys vuonna 1996.** 10 s.
 Iikka Korhonen - Niina Pautola **Baltian talouskatsaus 1996.** 12 s.
 Merja Tekoniemi **Katsaus lähialueisiin 1996.** 11 s.
 Merja Tekoniemi **Ukrainan talouskatsaus 1996.** 10 s.
 Kari Pekonen **Valko-Venäjän talous vuonna 1996.** 6 s.
 Katri Lehtonen **Keski- ja Itä-Euroopan talouskehitys vuonna 1996.** 13 s.
- 6/97 Niina Pautola **Towards European Union Eastern Enlargement - Progress and Problems in Pre-Accession.** 17 p.
 Katri Lehtonen **Theory of Economic Reform and the Case of Poland.** 26 p.
 Boris Brodsky **Dollarization and Monetary Policy in Russia.** 14 p.
- 7/97 Toivo Kuus **Estonia and EMU Prospect.** 24 p.
 Olga Luššik **The Anatomy of the Tallinn Stock Exchange.** 23 p.
 Riia Arukaevu **Estonian Money Market.** 20 p.

- 1/98 Iikka Korhonen **The Sustainability of Russian Fiscal Policy.** 8 p.
Tatiana Popova - Merja Tekoniemi **Challenges to Reforming Russia's Tax System.** 18 p.
Niina Pautola **Optimal Currency Areas, EMU and the Outlook for Eastern Europe.** 25 p.
- 2/98 Peter Westin **Comparative Advantage and Characteristics of Russia's Trade with the European Union.** 26 p.
Urszula Kosterna **On the Road to the European Union - Some Remarks on Budgetary Performance in Transition Economies.** 31 p.
- 3/98 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys vuonna 1997.** 11 s.
Merja Tekoniemi **Keskuksen ja alueiden välisten suhteiden kehitys Venäjällä 1992-1997.** 10 s.
Niina Pautola **Baltian talouskatsaus 1997.** 11 s.
Merja Tekoniemi **Katsaus Suomen kauppaan IVY-maiden ja Baltian maiden kanssa 1990-1997.** 11 s.
Tom Nordman **Kiinan talouden tila ja ongelmat.** 11 s.
Merja Tekoniemi **Ukrainan talouskatsaus 1997.** 10 s.
Iikka Korhonen **Keski- ja Itä-Euroopan talouskehitys 1997.** 12 s.
- 4/98 Kustaa Äimä **Central Bank Independence in the Baltic Policy.** 30 p.
Iikka Korhonen – Hanna Pesonen **The Short and Variable Lags of Russian Monetary Policy.** 11p.
Hanna Pesonen **Assessing Causal Linkages between the Emerging Stock Markets of Asia and Russia.** 10 p.
- 5/98 Laura Solanko **Issues in Intergovernmental Fiscal Relations – Possible Lessons for Economies in Transition.** 19 p.
Iikka Korhonen **Preliminary Tests on Price Formation and Weak-form Efficiency in Baltic Stock Exchanges.** 7 p.
Iikka Korhonen **A Vector Error Correction Model for Prices, Money, Output, and Interest Rate in Russia.** 12 p.
Tom Nordman **Will China catch the Asian Flu?** 14 p.
- 6/98 Saga Holmberg **Recent Reforms in Information Disclosure and Shareholders' Rights in Russia.** 17 p.
Vladimir R. Evstigneev **Estimating the Opening-Up Shock: an Optimal Portfolio Approach to Would-Be Integration of the C.I.S. Financial Markets.** 39 p.
Laura Solanko – Merja Tekoniemi **Novgorod and Pskov – Examples of How Economic Policy Can Influence Economic Development.** 14 p.
Ülle Lõhmus - Dimitri G. Demekas **An Index of Coincident Economic Indicators for Estonia.** 12p.
- 7/98 Tatyana Popova **Financial-Industrial Groups (FIGs) and Their Roles in the Russian Economy.** 24p.
Mikhail Dmitriyev – Mikhail Matovnikov – Leonid Mikhailov – Lyudmila Sycheva **Russian Stabilization Policy and the Banking Sector, as Reflected in the Portfolios of Moscow Banks in 1995–97.** 29 p.
- 1/99 Jouko Rautava **Venäjän järjestelmämuutos ja talouskehitys vuonna 1998.** 10 s.
Iikka Korhonen – Seija Lainela **Baltian maat vuonna 1998.** 10 s.
Tom Nordman **Kiinan talouden tila ja näkymät.** 13 s.
Pekka Sutela **Ukrainan talouskatsaus 1998.** 14 s.
Iikka Korhonen **Keski- ja Itä-Euroopan talouskehitys vuonna 1998.** 10 s.